

Datum

2022-09-02

Diariernr (åberopas)

A301.090/2022

Saknr

000

Justitiedepartementet

ju.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av betänkandet Utökade möjligheter att använda hemliga tvångsmedel (SOU 2022:19)

Sammanfattning

Polismyndigheten välkomnar utredningens förslag och ser mycket positivt på att hemliga tvångsmedel ska kunna användas i större utsträckning för att bekämpa allvarlig brottslighet. Polismyndigheten lämnar vissa synpunkter på förslagen, bl.a. avseende utvidgning av brottskatalogerna, problem med gods som överlämnas samt konsekvenserna av förslagen.

Polismyndighetens synpunkter

7.4 Brottskatalogerna utvidgas

Utredningen har funnit ett påtagligt behov av att kunna använda hemliga tvångsmedel vid brottslighet av visst angivet slag och lämnar därför förslag på en utvidgning av de s.k. brottskatalogerna. Polismyndigheten anser att brottskatalogerna även bör omfatta brott enligt 29 kap. miljöbalken som bedöms som grova.

När det gäller artskyddsbrotten så kan i allt väsentligt samma argument framföras som när det gäller grova jaktbrott. När det gäller avfallsbrotten kan det konstateras att dessa ökar i antal och t.ex. begås genom att företag, ibland med koppling till grov organiserad brottslighet, samlar in och lagrar avfall för att sedan lägga ned verksamheten eller gå i konkurs. På senare år har den här typen av kriminalitet drabbat kommuner och enskilda markägare hårt, då dessa har fått ta över kostnaderna för återställning och omhändertagande av avfallet. Företagens upplägg är från början anpassade för att undgå upptäckt av myndigheter. Som förslaget om utvidgning av brottskatalogen ser ut nu omfattas inte denna typ av brott, vilket enligt Polismyndigheten är olyckligt då de är viktiga för att nå den grova organiserade brottsligheten. Brotten är därtill mycket svårutredda och avfallsbrottsligheten har dessutom stor påverkan på samhällets arbete med klimatanpassning.

7.4 Skyddande av brottsling

Polismyndigheten anser, till skillnad mot vad som anges i avsnitt 7.4 (s. 187 ff.), att brottet skyddande av brottsling bör läggas till i brottskatalogen för hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, för att därigenom möjliggöra en effektiv utredning av situationer där någon hjälper en frihetsberövad person att rymma eller att hålla sig undan.

10.6 Begränsningar i fråga om platsen, hemlig dataavläsning

Utredningen har övervägt om det bör gälla en begränsning vid hemlig dataavläsning till platser som inte är skyddade mot intrång, men beslutat att inte föreslå någon sådan begränsning (s. 343). Polismyndigheten välkomnar detta ställningstagande och vill poängtera att detta är en viktig förutsättning för ett funktionellt användande av hemlig dataavläsning.

10.11 Problemet med gods som överlämnas

Polismyndigheten anser att problemet med gods som överlämnas, vilket beskrivs närmare i avsnittet, behöver omhändertas och författningsregleras. Följden vid användning av hemlig kameraövervakning knuten till person istället för till plats, blir annars att den hemliga kameraövervakningen inte kan fortsätta om det dyker upp en ny person som tar emot gods som omfattas av aktuell brottsmisstanke. Enligt Polismyndigheten kommer det många gånger inte gå att tillräckligt skyndsamt få till stånd ett nytt interimistiskt åklagarbeslut avseende den tillkommande personen, vilket kommer innebära att den hemliga kameraövervakningen istället kommer behöva avbrytas. Ett sätt att lösa detta problem skulle kunna vara att medge en kortare övergångstid då den hemliga kameraövervakningen avseende den tillkommande personen kan fortgå och under vilken åklagarens beslut kan inhämtas. Risken är annars att syftet med den ursprungliga tvångsåtgärden kommer att gå förlorad.

16 Ikraftträdande

Utredningen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2024. Polismyndigheten anser dock att det är angeläget att de föreslagna förändringarna införs så snart som möjligt, varför tiden för ikraftträdande, om möjligt, bör ändras till den 1 juli 2023.

17.2 Ekonomiska konsekvenser

Polismyndigheten delar utredningens uppfattning avseende de konsekvenser som förslagen i utredningen medför. Som beskrivs i avsnittet är det svårt att uppskatta myndighetens ökade resursbehov. Som angetts kommer emellertid den fortsatta utvecklingen på området troligen medföra ökade kostnader som inte torde rymmas inom befintlig anslagsram för Polismyndigheten. Myndigheten kommer därför få återkomma med eventuella behov i framtida budgetunderlag.

Övrig synpunkt

Polismyndigheten vill ta tillfället i akt att framföra att myndigheten ser ett behov av att 27 kap. rättegångsbalken omarbetas för att förenkla tillämpningen av detta. Redan idag, och än mer med de föreslagna ändringarna, förekommer ett flertal hänvisningar mellan olika paragrafer som gör kapitlet lagtekniskt komplicerat, där förutsättningar kan anges i en paragraf medan begränsningar anges i en annan. Kapitlet upplevs därigenom vara svårt att såväl överblicka som att tillämpa.

Detta yttrande har beslutats av rikspolischefen Anders Thornberg efter föredragning av juristen Sofie Klahr.

POLISMYNDIGHETEN

Anders Thornberg

Sofie Klahr

Kopia till

Justitiedepartementet (PO)
Arbetslagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli